

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An saltem Superior in tali casu possit reservare illud furtum, quatenus est peccatum proprietatis? Ex part. 1. t. 6. r. 45.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

bilis, esse peccatum mortale; & ideo ita furantes, & non restituentes peccare, non ratione acceptionis, sed ratione iniusta retentionis. Sed ego puto, tunc illam quantitatem furatam, esse sub peccato mortali restituendam in sententia Nauarræ, & aliorum, quando extaret, & non fuisset consumpta, & ex illa fur ditior factus fuisset; & ita docet Granado in p. 2. contr. 6. tract. 2. disp. 2. sect. 5. num. 49. & Lorea in p. 2. tom. 2.

3. Sed, his non obstantibus, dictos non peccare mortaliter, neque ad restitutionem teneri, notauit absolute Emanuel Sà verb. furtum, n. 8. & licet aduersus illum infurgat Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. cap. 21. n. 3. qui putat, hanc sententiam nullum tenere, præter Nauarrum lib. 3. conf. in 1. edis. conf. 3. de statu Monach. num. 27. qui postea mutauit sententiam in Man: vt supra dictum est, cap. 17. num. 140. Attamen ego inuenio præter Sà, & Nauarrum, docere etiam hanc opinionem Berardicum in sum. Coron. part. 1. cap. 1. num. 28. in fin. vbi sic asserit: [Si actus furandi procedunt à voluntate interiticia, hoc est, dum homo furatur illud parum, non intendit furari maius, nec alio tempore, & postea de nouo subuenit alia occasio furandi similiter; tunc, quantumcumque reiteret huiusmodi furta, sic conditionata, semper est veniale, nec tenetur de necessitate salutis restituere illa: quia, sicut multa peccata venialia nunquam possunt facere vnum mortale, quantumcumque simul sumpta; ita huiusmodi parua furta, voluntate interiticia, cum vnum sint, quantumcumque simul sumantur, & in aliqua quantitate notabili considerentur, nunquam faciunt vnum furtum notabile mortale; & consequenter non parient obligationem: quia semper remanent in sua natura hoc est sunt venialia ratione parue quantitatis, siue furtum fiat semper eidem, siue diuersis. Ita ille, & nouissimè hanc sententiam loquens in terminis de Religiosis furantibus res Monasterij, & docet Fernandez in exam. Tocol. mor. par. 1. c. 6. §. 2. n. 12.

4. Sed itando in prima sententia, limitanda tamen videtur pluribus modis; nam alioquin multos serupulos, & molestias Confessariis, & penitentibus iniiceret. Ideò dico primò, tunc supradicta furta minima coalere in vnum, & continuari, si hiant in eodem genere negotij, vel animo diftendendi, vt qui furantur modica, vendentes vinum, oleum, aut alia; scùs, si diuerso rerum genere, siue diuersis negotijs diuersisque dolis, nec diftendendi animo. Ita Rebellius p. 1. lib. 3. q. 1. §. 5. num. 44. Sed hanc limitationem impugnat Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. cap. 21. n. 16. Illam tamen amplectitur Tannerus in 22. disp. 4. q. 6. dub. 9. n. 287. Bonacina de contr. disp. 2. q. 8. punct. 2. n. 3. & ego probabilissimam puto.

5. Dico secundo, dicta furta continuari, & in vnum coalere, quando inter illa non fit magna interpolatio, & interuallum: quod quidem interuallum, secundum Sanchez, vbi supra n. 10. & alios Viros doctos ab ipso consultos, erit spatium vnus anni. Et ratio est: quia tanta interpolatio non videtur, moraliter loquendo, contingere quantitates illas paruas. Sed ego sentio cum Filliucio tom. 2. tr. 3. c. 10. num. 144: magnum interuallum, vt non continuetur moraliter materia vnus furti cum alio, esse mensuram vnum, vel dimidium.

6. Dico tertio, quòd exigitur maior quantitas ad mortale in his furtis minimis; & eò maior, quòd plures sunt domini; nam, quòd in plures damnus diuiditur, eò minus ceteris paribus sunt inuiti. Ita Sanchez num. 17. Rebellius num. 43. Megala in 2. lib. 2. cap. 1. quest. 3. num. 36. & Lessius lib. 2. cap. 12. dub. 8. n. 46. Et si Confessarius scire cupit, quæ quantitas in his furtis minimis communiter sit notabilis: respon-

Tom. VII.

deo, duplo maiorem, quam in aliis furtis, esse necessariam.

7. Dico quarto, & hæc sit vltima limitatio, supradictam sententiam non habere locum quoad exigua furta esulentorum, quæ committuntur à seruis, & ancillis; ex rebus dominorum suorum; non vt illas vendant, sed vt comedant; sintque ordinaria, quæ non solent accuratè concludi. Ita Megala n. 43. Lessius n. 48. Nauarrus c. 17. n. 138. Reginaldus tom. 2. lib. 23. c. 1. n. 22. Petrus Nauarra de rest. lib. 3. c. 1. p. 5. dub. 6. n. 202. Sayrus in clau. reg. lib. 9. cap. 1. §. n. 17. Bannez in 22. q. 66. art. 6. Caietanus in sum. ver. furtum, not. 1. & alij.

8. Notandum est tamen contra Cordubam in sum. q. 70. & Medinam C. de restit. q. 10. ita furantes non teneri sub peccato mortali ad restitutionem totius quantitatis furatæ, sed tantum ad illam partem, qua restituta, cessat notabilis quantitas ad furtum mortale petita. Sic Aragon in 2. 2. quest. 66. art. 6. Sed si vnus Rebellius part. 1. lib. 3. num. 15. Nauarra de rest. lib. 3. c. 1. p. 10. dub. 8. n. 62. Filliuc. tom. 2. tr. 3. cap. 10. n. 247. & alij

RESOL. XLII.

An Religiosus furans aliquid notabile ad usum fratris particularis, vel alicuius secularis incurrat in casum reservatum in Decreto Clem. VIII? Et aduertitur, quod Superior alicuius Religionis non potest referuare furtum commissum a suo subdito de rebus alterius Religiosi, vel alicuius secularis. Ex p. 1. tr. 6. Ref. 44.

§. 1. Affirmatiuè responder Coriolanus tract. de cas. refer. p. 2. cas. 8. dub. 5. n. 13. quia talis casus intelligitur non solum de rebus Monasterij, aut Conuentus in communi, nempe, de rebus pertinentibus ad Communitatem, tam de mobilibus, quam de immobilibus, tam de his, quæ vt vti quotidiano consumuntur, quam de his, quæ durant: verum etiam de rebus particularibus, ad particularem vsum alicuius Religiosi concessis. Et ita ex Sorbo testatur declarasse ipsummet Clem. VIII.

2. At his non obstantibus, contrariam sententiam docet Petr. de Ledesma in addit. ad sum. tom. 2. c. 4. dub. 12. fol. mibi 118. & Hieronym. de Cenedo tract. de paupert. relig. dub. 19. n. 21. vbi sic asserit: [El prelado no puede referuar el hurto en materia grane de las cosas, que pertenecen a la celda de otro particular, porque aunque es verdad, que el señorío destas cosas esta en el Monasterio, pero no se llaman cosas del Conuento de rethamane.] Sic ille. Itaque, secundum hos Authores, Superior alicuius Religionis non potest referuare furtum commissum a suo subdito de rebus concessis alteri Religioso, vel alicuius secularis. Et ratio est: quia Clem. VIII. concessit tantum Superioribus Religionum reservationem furti de rebus Monasterij, & Conuentus; & ad illam declarationem Pontificis posset quis respondere, de illa non constare authentice: ergo, &c.

RESOL. XLIII.

An saltem Superior in tali casu possit referuare illud furtum, quatenus est peccatum proprietatis? Ex p. 1. tr. 6. Ref. 45.

§. 1. Ad

sup. hoc in tr. 8. Ref. 45.

Quoad hoc in rom. 8. tr. 7. Vide doctrinam §. Addit. ad lin. 5. vers. mortale petita. Sic Aragon in 2. 2. quest. 66. art. 6. Sed si vnus restitit, Ref. c. 1. p. 10. dub. 8. n. 62. Filliuc. tom. 2. tr. 3. cap. 10. n. 247. & alij

Sup. hoc in Ref. seq. cursum ad vnc. d. 2. vers. segun esto.

§. 1. **A**D istud dubiū respondet Ledesma in addit. ad sum. tom. 2. c. 4. dub. 12. fol. mibi 119. ita asserens, [*En razon de propiedad ajunta al hurto, podrá muy bien el Prelado reservar el pecado de propiedad, que esta junto al hurto: porque assi determina al Papa en el Breve, que pueda el Prelado reservar el pecado de propiedad, contra el voto de la pobreza en materia grave, sino es que el Pontifice en nombre de pecado de propiedad contra el voto de la pobreza, entienda el gastar, ó dar sin licentia del Prelado, y como señor, lo que seria fuera de proposito: segun esto, no podria el Prelado reservar todo hurto a vn, en razon de propiedad. Porque entonces hauemos de dezir, que se distinguen, y diferencian estas dos maneras de pecados.] Ita Ledesma. In quibus vltimis verbis videtur admittere, tanquam opinionem probabilem, non posse referuare tale furtum particulare, etiam quatenus est peccatum proprietatis: quia in Decreto Clem. VIII. sub nomine proprietatis intelligitur tantum largitio alicuius rei magni valoris, quam faceret Religiosus, tanquam dominus, & sine licentia Superioris. Hæc secundum mentem supra dicti Authoris.*

Sup. hoc in Ref. practica §. vii. ad lin. 4.

RESOL. XLIV.

An Religiosus, qui sine licentia Prælati solet sumere aliqua bona Monasterij pertinentia ad cibum, & potum infringat votum paupertatis? Ex. p. 1. tr. 6. Ref. 30.

Sup. hoc in Ref. seq. Sed ne deseras legere Ref. & §. eius secundæ not.

§. 1. **H**ic casus tractatur à Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. c. 19. num. 53 sed magis benigne resoluitur à Suarez de Relig. tom. 3. lib. 8. c. 11. num. 41. vbi sic asserit: [*De bonis Monasterij vsu consumptibilibus, pertinentibus, scilicet, ad cibum, & potum, si tantum ad proprium vsum actuale, vt sic dicam, & transitorium à Religiosis aliquid sumatur, regulariter non videtur peccatum mortale; nisi damnificatio Religionis esset nimia, & in re extraordinaria; & pretiosiore: extra huiusmodi enim casum res huiusmodi reputantur leuioris conditionis. Et quamuis Prælati hoc duplicet, non tamen ita sunt inuoluntarij, vt illam reputent materiam grauem in ordine ad paupertatem: sed solum in ordine ad decentiam, & professionem Religionis. Accedit, quod Religiosi, quoad vsum huiusmodi rerum, tractantur vt filij: inter parentem autem, & filium non censetur similis actio grauis: secus vero esset, si huiusmodi res in magna quantitate acciperentur, & occultè retentæ, paulatim consumerentur: nam illud esse posset graue peccatum, quamuis ad id discernendum in particulari magna prudentia necessaria sit.] Ita Suarez. Vide etiam Tannerum in 2. 2. disp. 7. quest. 3. dub. 4. num. 106. vbi sic ait: [*Nulla etiam Prælati seueritas, eiusmodi acceptiones, quoad substantiam rei acceptæ, iniquas reddere potest,] Sic ille.**

RESOL. XLV.

An Religiosus, si ad proprium vsum accipiat paulatim comestibilia, si perueniant ad quantitatem notabilem, peccet mortaliter, & teneatur ad restitutionem? Ex part. 1. tr. 6. Ref. 35.

Supra in Ref. quæ hic est antecæpens. Quæ hic est supra Ref.

§. 1. **D**E hac re egi supra, & nunc iterum respondeo negatiuè: nam existimo, furta ista minima in tali materia non continuari, vt dictum est in superiori Resol. de famulis, & ancillis. Et ita in terminis docet Bonacina tract. de largit. nu-

ner. disp. 1. punct. 5. num. 7. Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. c. 21. num. 31. Fernandez in exam. Theol. mor. punct. 1. c. 6. §. 2. num. 12. in fin. & Gratianus in decis. punct. 1. lib. 3. c. 5. num. 51. Tannerus in 2. 2. disp. 6. quest. 3. dub. 4. num. 106. licet Religiosus animus accipiendi paulatim hæc minima ad proprium vsum haberet: quamuis in hoc Gratianus contrarium sentiat. Sed tu tene cum Sanchez. Ratio est: quia in eo modo sic paulatim hæc accipiendi non est inuitus Superior.

RESOL. XLVI.

An Religiosus peccet contra Paupertatem sumendo aliquam rem de loco publico pro vsu temporali, vt deinde in eundem locum restituat? Ex p. 1. tr. 6. Ref. 40.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Azorius in 1. lib. 12. c. 12. quest. 3. vbi sic ad præfatum dubium respondit: [*Non mihi videtur esse paupertatem violasse, nisi id alioquin fuerit aliunde prohibuit; non enim, eò quod accipit, vt vult, citra omnem proflus sui Superioris voluntatem; sed ad certos tantum dies, animo, & voluntate illud in eundem locum vnde acceptat, referendi.] Sic ille. Et nouissimè Villalobos in sum. tom. 2. tract. 3. dub. 29. num. 8. & Fabrus de restit. in 4. sent. disp. 15. quest. 2. disp. 45. cap. 5. num. 114.*

Sed notandum est, hanc sententiam impugnare Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. cap. 19. num. 57. & post illam Faustus in thes. Relig. lib. 8. quest. 106. n. 2. Sed vtraque opinio est probabilis.

RESOL. XLVII.

An donatio remuneratoria sit prohibita in hac Bulla ita vt Religiosus, seu Monialis largiendo aliquam donum in remuneracionem contraueniat huic Constitutioni?
Et explanatur, quod donatio inter virum & uxorem est prohibita, & non valet, etiam si sit remuneratoria. Ex p. 1. tr. 6. Ref. 15.

§. 1. **P**ro parte affirmatiua non desunt rationes: quia Summus Pontifex in hac Bulla prohibet Religiosis largiri dona, ex quacunque causa. Deinde, Pontifex prohibet donationes indirectas; ergo prohibet donationes remuneratorias, quæ sunt donationes indirectæ. Nam, si non prohiberet hæc donationes, minime prouideret de sufficienti remedio in ordine ad bonum commune Monasteriorum, quod quidem prouidere intendebat; quia sub titulo remuneracionis, Prælati, & Religiosi facile bona monasterij, largiendo, notabiliter distraherent: ergo, &c. Secundò probatur hæc sententia: nam donatio inter virum, & uxorem est prohibita, vt patet ex cap. finali, de donat. inter virum, & uxorem. Bartol. in l. quod meo, & ibi Alexander ff. de acquir. possiff. Anton. Gamma tom. 2. variarum resolut. c. 4. num. 23. & stante hac prohibitione non valet inter ipsos coniuges donatio remuneratoria. Ita Pinellus de fin. bonis matern. lib. 1. part. 3. num. 61. & 62. Mar. in l. i. tienzo lib. 5. Recopil. tit. 9. l. 3. glos. 6. num. 3. cum aliis.

2. Sed contrariam sententiam proflus amplectendam esse iudico. Dico igitur, quod, quando prohibetur donare simpliciter, vel sub conditione, vel sub modo, eo ipso nõ prohibetur donare ob merita quæ præcellerunt